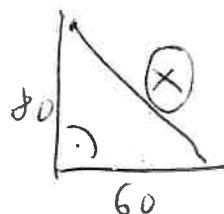
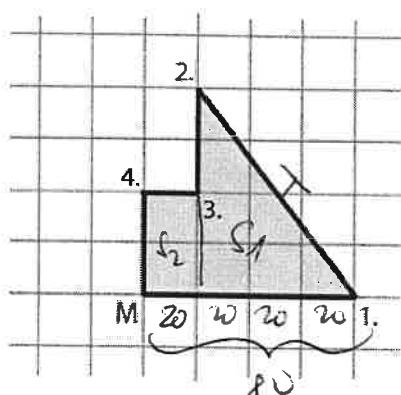

Výpočty v rovině – trojúhelníky, rovnoběžníky

VÝCHOZÍ TEXT A OBRAZEK K ÚLOZE 8

Ve čtvercové sítí je vyznačena vyhlídková cesta se čtyřmi zastávkami (1.–4.). Start a cíl vyhlídkové cesty je v jednom místě (M). Cesta od startu (M) k první zastávce (1.) měří 80 m.

$$x^2 = 80^2 + 60^2 \\ x = 100 \text{ m}$$

(CZW)

max. 4 body

8

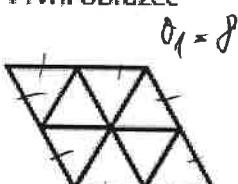
- 8.1 Vypočtěte délku cesty mezi první a druhou zastávkou.

$$S_1 = \frac{60 \cdot 80}{2} = 2400 \text{ m}^2 \quad S_2 = 20 \cdot 40 = 800 \text{ m}^2 \quad S = 3200 \text{ m}^2$$

VÝCHOZÍ TEXT A OBRAZEK K ÚLOZE 12

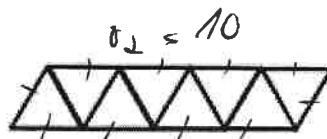
Z 16 shodných rovnostranných trojúhelníků jsou sestaveny dva různé obrazce.

První obrazec

(CZW)

Druhý obrazec

Konec tvorba

max. 3 body

- 12 Rozhodněte o každém z následujících tvrzení (12.1–12.3), zda je pravdivé (A), či nikoli (N).

12.1 V jednom obrazci jsou úhlopříčky na sebe kolmé.

- A N

12.2 Obvod prvního obrazce je menší než obvod druhého obrazce.

- A N

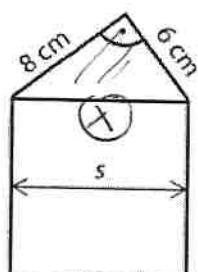
12.3 Obsahy obou obrazců jsou stejné.

- A N

VÝCHOZÍ TEXT A OBRÁZEK K ÚLOZE 8

Domeček na obrázku je složen ze čtverce a pravoúhlého trojúhelníku.

Navzájem kolmé strany trojúhelníku měří 6 cm a 8 cm.

(CZW)

$$x^2 = 8^2 + 6^2 \quad S_{\Delta} = \frac{6 \cdot 8}{2} = 24 \text{ cm}^2$$

$$x = 10 \text{ cm}$$

8

max. 3 body

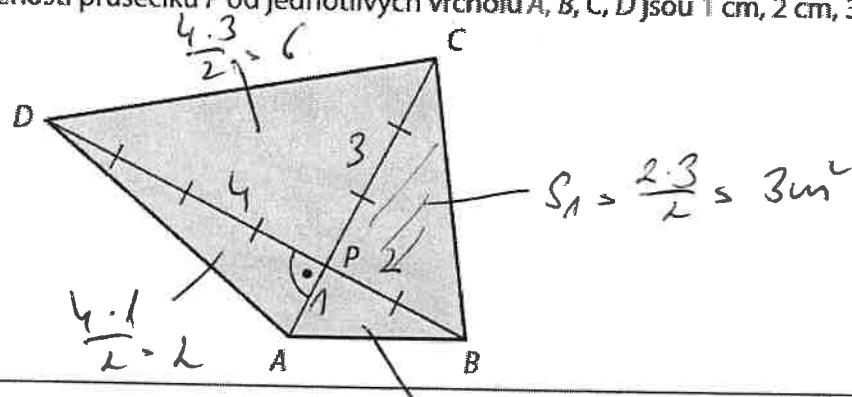
- 8.1 Vypočtěte obsah trojúhelníku.

$$24 \text{ cm}^2$$

- 8.2 Vypočtěte šířku domečku (s).

$$10 \text{ cm}$$

Úhlopříčky AC a BD čtyřúhelníku $ABCD$ se protínají v bodě P a jsou na sebe kolmé. Vzdálenosti průsečíku P od jednotlivých vrcholů A, B, C, D jsou 1 cm, 2 cm, 3 cm a 4 cm.

(CZW)

7

max. 3 body

- 7.1 Vypočtěte v cm^2 obsah trojúhelníku BCP .

$$\underline{\underline{3 \text{ cm}^2}}$$

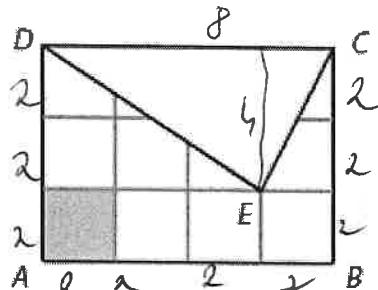
- 7.2 Vypočtěte v cm^2 obsah čtyřúhelníku $ABCD$.

$$3 + 6 + 2 + 1 = \underline{\underline{12 \text{ cm}^2}}$$

VÝCHOZÍ TEXT A OBRÁZEK K ÚLOZE 11

V obdélníku $ABCD$ s obsahem 48 cm^2 je vybarveno jedno pole čtvercové sítě.

Obdélník je částečně zakryt trojúhelníkem CDE .

(CZW)

$$48 : 12 = 4$$

$$1 \square = 4 \text{ cm}^2$$

$$S_{\square} = 48 \text{ cm}^2 \quad S_{\triangle} = \frac{8 \cdot 1}{2} = 16 \text{ cm}^2 \quad \text{max. 3 body}$$

- 11 Rozhodněte o každém z následujících tvrzení (11.1–11.3), zda je pravdivé (A), či nikoli (N).

11.1 Obsah jednoho pole čtvercové sítě je 6 cm^2 .

A	N
☐	☒ 6 cm^2

11.2 Obsah trojúhelníku CDE je třetinou obsahu obdélníku $ABCD$. $16 - \text{Ag}$

☒	☐
-------------------------------------	--------------------------

11.3 Obvod obdélníku $ABCD$ je 28 cm .

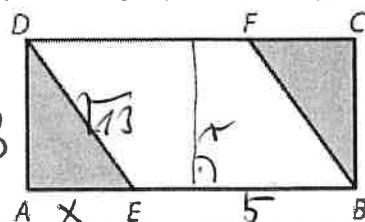
☒	☐
-------------------------------------	--------------------------

$$O = 2 \cdot (8 + 6)$$

VÝCHOZÍ TEXT A OBRÁZEK K ÚLOZE 8

Obdélník $ABCD$ je rozdělen na tři útvary – rovnoběžník a dva shodné trojúhelníky. Platí:

$$|AD| = 3 \text{ cm}, |DE| = \sqrt{13} \text{ cm}, |BE| = 5 \text{ cm}$$

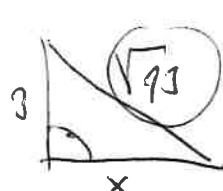
(CZV)

max. 3 body

8

8.1 Vypočtěte v cm^2 obsah rovnoběžníku $EBFD$. $S = a \cdot r_a = 5 \cdot 3 = 15 \text{ cm}^2$

8.2 Vypočtěte v cm délku strany AB .

$$c^2 = a^2 + b^2$$

$$\sqrt{13}^2 = x^2 + 3^2$$

$$13 = x^2 + 9$$

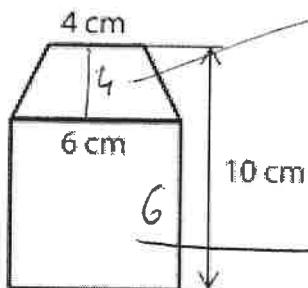
$$x^2 = 4$$

$$x = 2$$

$$|AB| = 2 + 5 = 7 \text{ cm}$$

VÝCHOZÍ TEXT A OBRÁZEK K ÚLOZE 14

Obrazec je složen ze čtverce a rovnoramenného lichoběžníku, jehož základny mají délky 6 cm a 4 cm. Výška obrazce je 10 cm.

$$S_1 = \frac{(a+c) \cdot v}{2} = \frac{(6+4) \cdot 4}{2} = 20 \text{ cm}^2$$

$$S_2 = a^2 \cdot 36 \text{ cm}^2$$

(CZV)

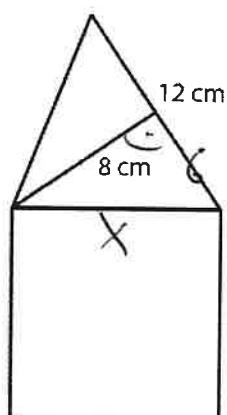
$$S = 56 \text{ cm}^2$$

2 body

14 Jaký je obsah obrazce?

- A) 53 cm^2
- B) 54 cm^2
- C) 56 cm^2
- D) 58 cm^2
- E) jiný obsah

VÝCHOZÍ TEXT A OBRÁZEK K ÚLOZE 7

Nakreslený domeček se skládá ze čtverce a rovnoramenného trojúhelníku. Základna rovnoramenného trojúhelníku měří 12 cm a výška na základnu 8 cm.

$$S_D = \frac{a \cdot v_a}{2} = \frac{12 \cdot 8}{2} = 48 \text{ cm}^2$$

(CZV)

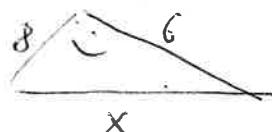
max. 3 body

7

7.1 Vypočtěte v cm^2 obsah rovnoramenného trojúhelníku.

$$48 \text{ cm}^2$$

7.2 Vypočtěte v cm^2 obsah čtverce.

$$\begin{aligned} x^2 &= 8^2 + 6^2 \\ x &= 10 \text{ cm} \end{aligned}$$

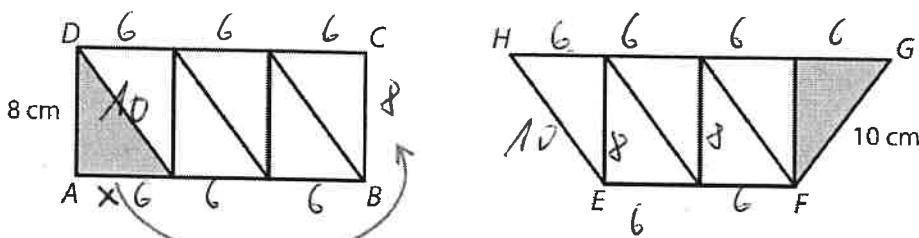
$$S_D = a^2$$

$$S = 10^2 = \left(100 \text{ cm}^2\right)$$

VÝCHOZÍ TEXT A OBRÁZEK K ÚLOZE 7

Obdélník $ABCD$ lze rozdělit na šest shodných pravoúhlých trojúhelníků. Přemístěním jediného trojúhelníku lze vytvořit lichoběžník $EFGH$.

Strana trojúhelníku délky 8 cm je současně výškou lichoběžníku. Rameno lichoběžníku měří 10 cm.

(CZV)

$$\begin{aligned} p &= 10 \\ x &= 6 \text{ cm} \\ 10^2 &\leq 8^2 + x^2 \\ x &= 6 \text{ cm} \end{aligned}$$

7

7.1 Určete, o kolik cm se liší obvod lichoběžníku $EFGH$ a obvod obdélníku $ABCD$.

7.2 Vypočtěte v cm délku strany AB obdélníku $ABCD$.

7.3 Vypočtěte v cm^2 obsah lichoběžníku $EFGH$.

$$\max. 3 \text{ body} \quad \text{O } \square = 12 + 10 + 24 + 10 = 56 \text{ cm}$$

$$56 - 52 = 4$$

$$\text{O } \square = 2 \cdot (18) = 36$$

$$3 \cdot 6 = 18 \text{ m}$$

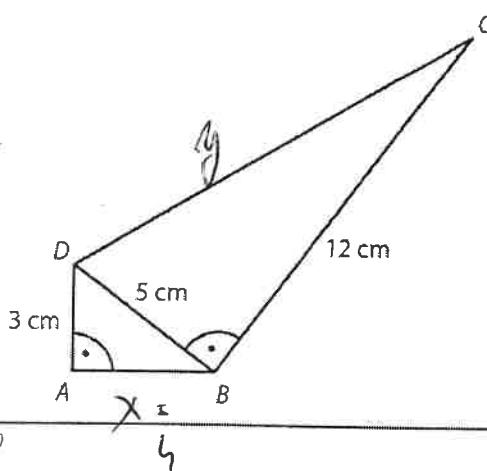
$$S = \frac{(a+c)}{2} \cdot h = \frac{(12+24)}{2} \cdot 8 = 144 \text{ cm}^2$$

V záznamovém archu uvedte čísla doplněná do rámečků.

VÝCHOZÍ TEXT A OBRÁZEK K ÚLOZE 8

Čtyřúhelník $ABCD$ je složen ze dvou pravoúhlých trojúhelníků ABD a BCD .

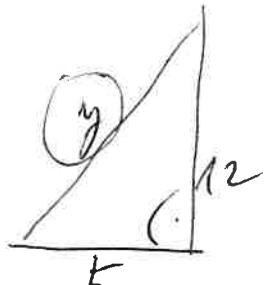
Pro délky stran platí: $|AD| = 3 \text{ cm}$, $|BC| = 12 \text{ cm}$, $|BD| = 5 \text{ cm}$.

(CZV)

$$\begin{aligned} 5^2 &= 3^2 + x^2 \\ x &= 4 \text{ cm} \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} y^2 &= 4^2 + 12^2 \\ y &= 13 \text{ cm} \end{aligned}$$

max. 3 body

8

8.1 Vypočtěte v cm délku strany AB .

$$4 \text{ cm}$$

8.2 Vypočtěte v cm délku strany CD .

$$13 \text{ cm}$$

8.3 Vypočtěte v cm^2 obsah čtyřúhelníku $ABCD$.

$$\begin{aligned} S_1 &= \frac{4 \cdot 3}{2} = 6 \text{ cm}^2 & S_2 &= \frac{5 \cdot 12}{2} = 30 \text{ cm}^2 \\ S &= 6 + 30 = 36 \text{ cm}^2 \end{aligned}$$

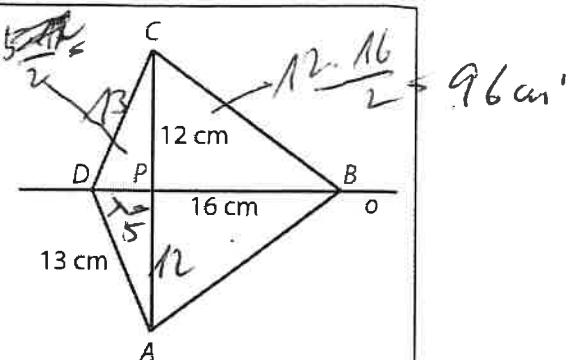
VÝCHOZÍ TEXT A OBRÁZEK K ÚLOZE 14

Čtyřúhelník $ABCD$ je osově souměrný podle osy o .
Úhlopříčky AC a BD se protínají v bodě P .

Platí: $|CP| = 12 \text{ cm}$; $|BP| = 16 \text{ cm}$; $|AD| = 13 \text{ cm}$.

(CZW)

$$\frac{5 \cdot 12 \cdot 16}{2} = 30$$

14 Jaký je obsah čtyřúhelníku $ABCD$?

- A) 244 cm^2
- B) 252 cm^2
- C) 258 cm^2
- D) 288 cm^2
- E) jiný obsah

$\sqrt{13^2 - x^2} = 12$ 2 body
 $13^2 - x^2 + 12^2$
 $x = 5 \text{ cm}$

$$S = 2 \cdot (96 + \cancel{12})$$

$$S = 252 \text{ cm}^2$$

VÝCHOZÍ TEXT A OBRÁZEK K ÚLOZE 7

Nad dvěma stranami trojúhelníku ABC jsou sestrojeny čtverce.

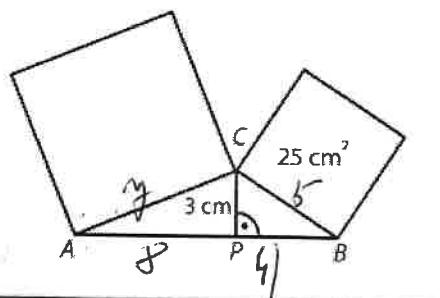
Obsah čtverce nad stranou BC je 25 cm^2 .

Velikost výšky v_c na stranu AB je 3 cm .

Pata P výšky v_c dělí stranu AB v poměru $2:1$.

Strana AC je delší než strana BC .

(CZV)

max. 3 body

$$5^2 = 3^2 + x^2$$

$$x = 4$$

$$y^2 = 8^2 + 3^2$$

$$y = \sqrt{73}$$

$$S = \sqrt{73}^2 = 73 \text{ cm}^2$$

7

7.1 Vypočtěte v cm délku strany AB .

$\cancel{12 \text{ cm}}$

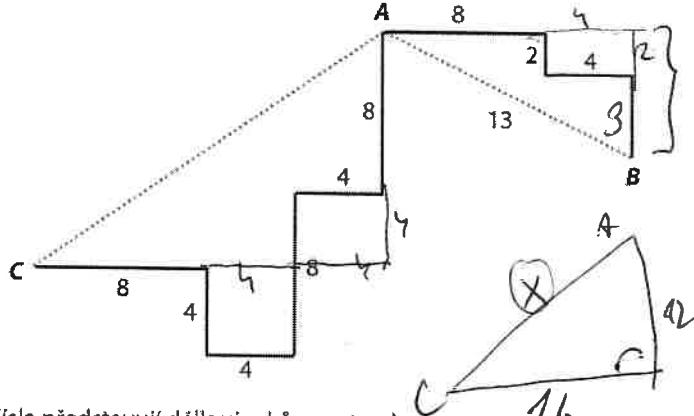
7.2 Vypočtěte v cm^2 obsah čtverce nad stranou AC .

$\cancel{48 \text{ cm}^2}$

VÝCHOZÍ TEXT A OBRÁZEK K ÚLOZE 8

Cesty v bludišti jsou složeny z rovných úseků, všechny křížovatky jsou pravoúhlé. Přímá vzdálenost bodů **A**, **B** je 13 m.

Běla i Ctirad vyšli z bodu **A**. Běla došla do bodu **B** a Ctirad do bodu **C**.

$$\begin{aligned} &A \quad 12 \\ &\diagdown \quad \diagup \\ &13 \\ &B \end{aligned}$$

$$13^2 = 12^2 + x^2$$

$$x = 5$$

Čísla představují délky úseků v metrech.

(CZW)

8 Vypočtěte v metrech,

8.1 jakou vzdálenost ušla Běla;

$$x^2, 16^2 + 12^2 \quad \text{max. 3 body}$$

$$x = 20 \text{ cm}$$

$$P = 2 + 4 + 3 = 14 \text{ m}$$

8.2 jaká je přímá vzdálenost bodů **A**, **C**.

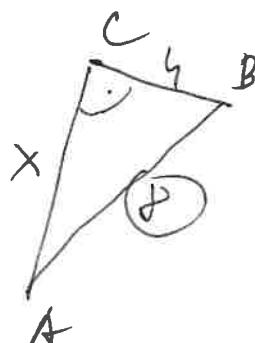
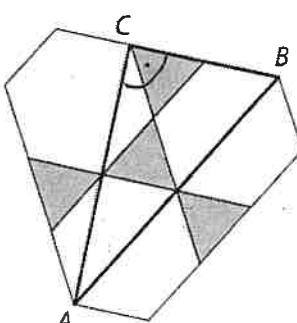
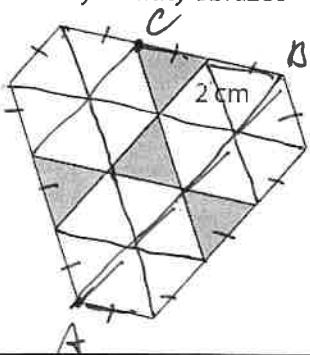
$$(20 \text{ cm})$$

VÝCHOZÍ TEXT A OBRÁZEK K ÚLOZE 8

Velký rovinný obrazec je složen ze čtyř shodných rovnostranných trojúhelníků se stranou délky 2 cm a tří shodných pravidelných šestiúhelníků.

Ve velkém rovinném obrazci je sestrojen trojúhelník **ABC**, jehož každý vrchol je i vrcholem některého ze tří pravidelných šestiúhelníků.

Velký rovinný obrazec

(CZW)

max. 4 body

8 Vypočtěte v cm

8.1 obvod velkého rovinného obrazce,

$$12 \cdot 2 = 24 \text{ cm}$$

8.2 délku strany **AB**,

$$8 \text{ cm}$$

8.3 délku strany **AC** (výsledek vyjádřený odmocninou neupravujte).

$$c^2 = a^2 + b^2$$

$$8^2 = 4^2 + x^2$$

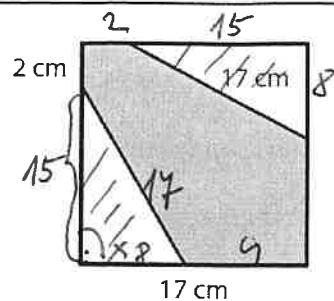
$$64 = 16 + x^2$$

$$x^2 = 48$$

$$x = \sqrt{48}$$

VÝCHOZÍ TEXT A OBRÁZEK K ÚLOZE 13

Čtverec se stranou délky 17 cm je rozdělen na šedý šestiúhelník a dva shodné bílé trojúhelníky. Nejdelší strana bílého trojúhelníku má délku 17 cm. Nejkratší strana šedého šestiúhelníku měří 2 cm.

(CZVV)

13 Jaký je obsah šedého šestiúhelníku?

- A) 127 cm^2
- B) 144 cm^2
- C) 169 cm^2
- D) 177 cm^2
- E) jiný obsah

$$14^2 = 15^2 + x^2$$

$$x = 8$$

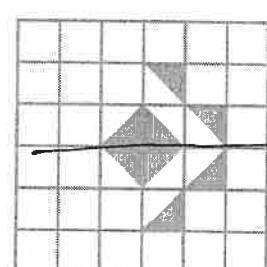
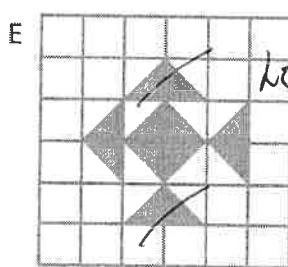
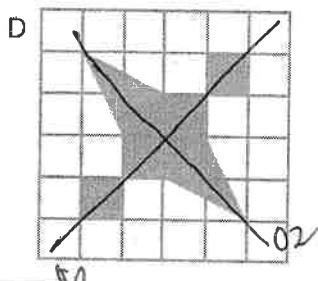
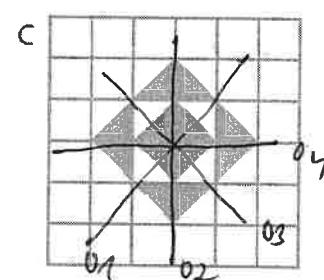
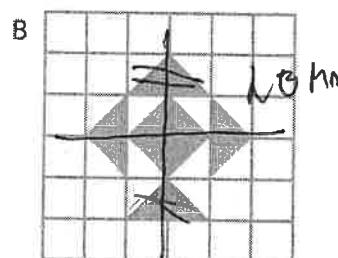
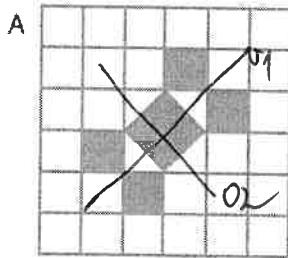
$$S_{\square} = 14 \cdot 14 = 289 \text{ cm}^2$$

$$S_{\triangle} = \frac{8 \cdot 15}{2} = 60$$

$$S = 289 - 2 \cdot 60 = 169 \text{ cm}^2$$

VÝCHOZÍ TEXT A OBRÁZEK K ÚLOZE 11

Šest obrazců A–F ve čtvercové síti se skládá ze čtverců a trojúhelníků. Všechny vrcholy obrazců jsou v mřížových bodech.

(CZVV)

11 Rozhodněte o každém z následujících tvrzení (11.1–11.3), zda je pravdivé (A), či nikoli (N).

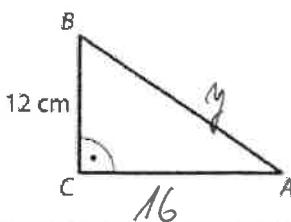
max. 4 body

- 11.1 Právě 4 osy souměrnosti má pouze jeden obrazec.
- 11.2 Právě 1 osu souměrnosti mají pouze 2 obrazce, a to B a F.
- 11.3 Právě 2 osy souměrnosti mají pouze 2 obrazce.

A	N
☒	☐
☐	☒
☒	☐

VÝCHOZÍ TEXT A OBRAZEK K ÚLOZE 13

Obsah pravoúhlého trojúhelníku ABC je 96 cm^2 .
Délka odvěsnky BC je 12 cm.

(CZVV)

13 Jaká je délka přepony AB?

- A) menší než 15 cm
- B) 15 cm
- C) 18 cm
- D) 20 cm
- E) větší než 20 cm

$$S = \frac{a \cdot b}{2}$$

$$96 = \frac{12 \cdot x}{2}$$

$$x = 16$$

2 body

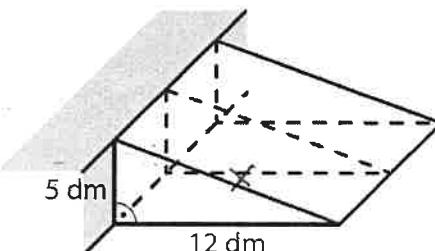
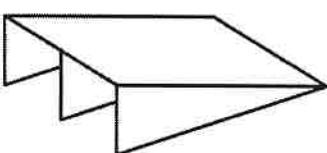
$$y^2 = 12^2 + 16^2$$

$$y^2 = 400$$

$$y = 20 \text{ cm}$$

VÝCHOZÍ TEXT A OBRAZEK K ÚLOZE 7

Nájezdová rampa sestavená ze čtyř dřevotřískových desek je přistavena ke schodům.
Nakloněnou čtvercovou desku rampy podpírají tři stejné trojúhelníkové desky.
Hloubka rampy je 12 dm a výška rampy je 5 dm.

Tloušťku desky neuvažujte.

(CZVV)

max. 3 body

7 Vypočtěte, kolik dm^2 dřevotřísky je v hotové rampě použito

7.1 na všechny tři trojúhelníkové desky dohromady,

7.2 na čtvercovou desku.

$$x^2 = 5^2 + 12^2$$

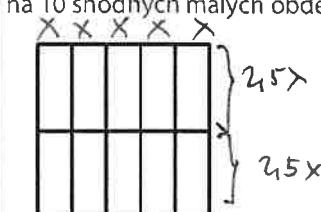
$$x = 13 \text{ dm} \quad S = 13^2 = 169 \text{ dm}^2$$

$$S_1 = \frac{12 \cdot 5}{2} = 30 \text{ dm}^2$$

$$S = 7 \cdot 30 = 90 \text{ dm}^2$$

VÝCHOZÍ TEXT A OBRAZEK K ÚLOZE 8

Čtverec je rozdělen čtyřmi svislými úsečkami a jednou vodorovnou úsečkou na 10 shodných malých obdélníků. Každý z malých obdélníků má obvod 42 cm.

(CZVV)

8

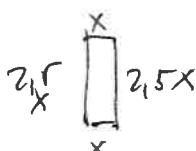
$$1x : 2.5x = 10 : 25 \quad \text{max. 3 body}$$

$$2:5$$

8.1 Vyjádřete v základním tvaru poměr délek sousedních stran jednoho malého obdélníku.

$$2:5 \quad \text{nebo} \quad 5:2$$

8.2 Vypočtěte v cm délku strany čtverce.

$$x + 2.5x + x + 2.5x = 42$$

$$4x = 42$$

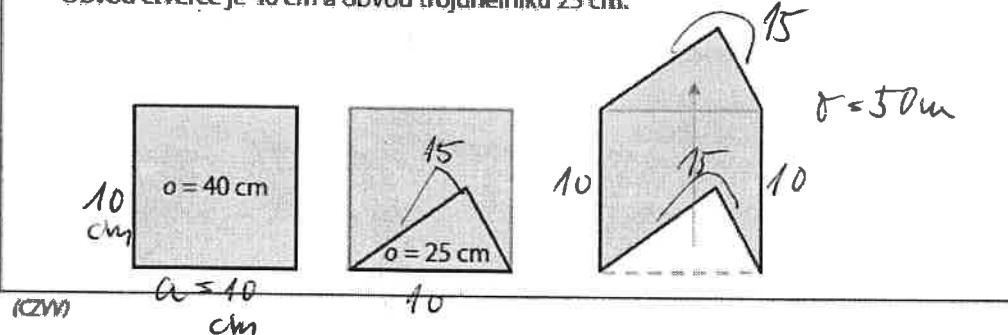
$$x = 6$$

$$a = 5 \cdot 6 = 30 \text{ cm}$$

VÝCHOZÍ TEXT A OBRÁZEK K ÚLOZE 11

Uvnitř čtverce je sestrojen trojúhelník, jehož jedna strana je současně stranou čtverce. Přemístěním trojúhelníku k protější straně čtverce vznikne nový obrazec.

Obvod čtverce je 40 cm a obvod trojúhelníku 25 cm.

max. 3 body

- 11 Rozhodněte o každém z následujících tvrzení (11.1–11.3), zda je pravdivé (A), či nikoli (N).

11.1 Obvod nového obrazce je 50 cm.

☒	☐
-------------------------------------	--------------------------

11.2 Obsah čtverce je 100 cm^2 .

☒	☐
-------------------------------------	--------------------------

11.3 Obsah nového obrazce je větší než obsah čtverce.

☐	☒
--------------------------	-------------------------------------

VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOZE 12

V pravoúhlém trojúhelníku ABC leží proti přeponě c úhel γ a proti odvěsnám a, b úhly α, β .

Platí: $a = 6 \text{ cm}, c = 10 \text{ cm}$.

(CZM)

max. 3 body

- 12 Rozhodněte o každém z následujících tvrzení (12.1–12.3), zda je pravdivé (A), či nikoli (N).

12.1 $a + b = c$

☐	☒
--------------------------	-------------------------------------

$$a^2 + b^2 = c^2$$

12.2 $\beta < \gamma$

☒	☐
-------------------------------------	--------------------------

$$\beta = 90^\circ / \pi - \alpha$$

12.3 $\alpha + \beta = 90^\circ$

☒	☐
-------------------------------------	--------------------------

